

PROJEKT

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA WE WROCŁAWIU

z dnia r.

zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 i 1688 oraz z 2016 r. poz. 422) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 11 lipca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011 (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r., poz. 3245) załączniki nr 3-5 do zarządzenia otrzymują brzmienie określone odpowiednio w załącznikach nr 1-3 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych
oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony.**

Przedmiot ochrony	Zagrożenia	Opis zagrożenia
3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>)	<u>Zagrożenia istniejące:</u> X Brak zagrożeń i nacisków.	W trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń istniejących dla siedliska.
	<u>Zagrożenia potencjalne:</u> H01 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód ogólnie J02.12.02 Tama i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych	Obecność nieszczelnych szamb, wyrzucanie odpadów i nieczystości do koryt cieków może wpływać na warunki fizykochemiczne w ciekach i pogarszać warunki siedliskowe włosieniczników. Planowane inwestycje związane z ochroną przeciwpowodziową mogą skutkować mechanicznym niszczeniem roślin, zmianami w korycie cieku oraz prędkościach przepływu, które będą niekorzystne dla siedliska.
6130 Murawy galmanowe <i>Violetalia calaminariae</i>	<u>Zagrożenia istniejące:</u> A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja C01.07 Inna działalność górnicza lub wydobywcza I01 Obce gatunki inwazyjne U Nieznane zagrożenia.	Na większości stanowisk w obszarze nie jest prowadzony wypas, w związku z tym widoczna jest sukcesja w kierunku zbiorowisk zaroślowo – leśnych. Nielegalny pobór kruszywa powoduje zmniejszanie się powierzchni hałd. Zagrożenie nie jest możliwe do wyeliminowania. W otoczeniu hałd występują obce gatunki inwazyjne (rdestowce). Nie analizowano zagrożeń dla części płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym.
	<u>Zagrożenia potencjalne:</u> X Brak zagrożeń i nacisków.	W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych dla siedliska.

6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	U Nieznane zagrożenia.	Nie analizowano zagrożeń dla płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym.
6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	<u>Zagrożenia istniejące:</u> I01 Obce gatunki inwazyjne	W obrębie siedliska obserwowano obce gatunki inwazyjne, w tym w szczególności kolczurkę kłapowaną <i>Echinocystis lobata</i> .
	<u>Zagrożenia potencjalne:</u> J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód ogólnie J02.12 Tamy, wały, sztuczne plaże – ogólnie K02.01 Zmiana składu gatunkowego	Realizacja inwestycji związanych z ochroną przeciwpowodziową (budowa wałów przeciwpowodziowych, prace w korycie rzeki i w dolinie rzecznej) oraz z pozyskiwaniem energii z rzeki (małe elektrownie wodne), może skutkować zmianą warunków siedliskowych, co będzie ułatwiało wkraczanie roślinności innej niż gatunki tworzące siedlisko oraz może być przyczyną niszczenia siedliska i zmniejszania jego powierzchni w wyniku zajęcia terenów pod elementy inwestycji.
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>)	<u>Zagrożenia istniejące:</u> A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja A04.01 Wypas intensywny A03.03 Zaniechanie / brak koszenia A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) I01 Obce gatunki inwazyjne G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka	Na części płatów intensywne koszenie (kilkukrotnie w ciągu roku i zbyt niskie) lub nadmierny wypas skutkują spadkiem ilości gatunków charakterystycznych w obrębie siedliska. Ponadto zbyt intensywny wypas skutkuje eutrofizacją siedliska i zmianami składu gatunkowego. Na części płatów brak regularnego ekstensywnego koszenia lub wypasu prowadzi do sukcesji wtórnej (zarastanie krzewami i bylinami) oraz umożliwia wkraczanie roślin inwazyjnych (głównie nawłoci <i>Solidago spp.</i>). W trakcie prac ziemnych zniszczona została część jednego płatu siedliska 6510 zlokalizowanego na terenie dz. nr 147/7 i 148/1 obręb Miedzianka.
	<u>Zagrożenia potencjalne:</u> E01 Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane J03.02 Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk	Brak użytkowania może skutkować sukcesją wtórną. Ponadto, z uwagi na niski potencjał gospodarczy łąk, potencjalnie możliwe jest ich zalesienie oraz przeznaczanie pod zabudowę. Działanie takie, nawet w przypadku, gdy nie obejmie całego płatu siedliska, skutkować może jego fragmentacją.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	<u>Zagrożenia istniejące:</u> J02.01 Zasypanywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie J02.15 Inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) U Nieznane zagrożenia.	W wyniku nawożenia gruntu oraz obecności rowów odwadniających dochodzi do zaburzenia stosunków wodnych. Zmiany te wpływają na skład gatunków w obrębie siedliska. Ponadto zmiana warunków siedliskowych oraz brak regularnego użytkowania skutkuje wkraczaniem bylin i krzewów (wiązówka błotna <i>Filipendula ulmaria</i> , sit rozpięchły <i>Juncus effusus</i> , wierzby <i>Salix sp.</i> , rzadziej drzew (podrosty brzozy <i>Betula pendula</i>). Nie analizowano zagrożeń dla części płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym.
	<u>Zagrożenia potencjalne:</u> X Brak zagrożeń i nacisków.	W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych dla siedliska.
8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	U Nieznane zagrożenia.	Nie analizowano zagrożeń dla płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym.
8230 Pionierskie murawy na skałach krzemianowych (<i>Arabidopsidion thalianae</i>)	<u>Zagrożenia istniejące:</u> K02.01 Sukcesja U Nieznane zagrożenia.	W obrębie siedliska obserwowano podrosty drzew i krzewów, m. in. w wyniku zaprzestania użytkowania drogi. Nie analizowano zagrożeń dla części płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym.
	<u>Zagrożenia potencjalne:</u> X Brak zagrożeń i nacisków.	W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych dla siedliska.
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	<u>Zagrożenia istniejące:</u> J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Wiele płatów osiągnęło obecnie wiek rębności i jest odnawianych po wycince. Zbyt mała ilość stojących lub leżących martwych lub obumierających drzew w większości płatów siedliska powoduje zubażanie różnorodności biologicznej siedliska i ujednolicanie jego struktury przestrzennej.

	I01 Obce gatunki inwazyjne	W obrębie siedliska obserwowano gatunek obcy niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> , jednak jego występowanie nie ma obecnie charakteru inwazyjnego.
	<u>Zagrożenia potencjalne:</u> X Brak zagrożeń i nacisków.	W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych dla siedliska.
9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	<u>Zagrożenia istniejące</u> J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Wiele płatów osiągnęło obecnie wiek rębności i jest odnawianych po wycince. Zbyt mała ilość stojących lub leżących martwych lub obumierających drzew w większości płatów siedliska powoduje zubażanie różnorodności biologicznej siedliska i ujednolicanie jego struktury przestrzennej.
	I01 Obce gatunki inwazyjne	W obrębie siedliska obserwowano gatunek obcy niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> (zagrożenie praktycznie niemożliwe do wyeliminowania z uwagi na biologię i powszechność występowania gatunku).
	<u>Zagrożenia potencjalne:</u> X Brak zagrożeń i nacisków.	W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych dla siedliska.
*9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	U Nieznane zagrożenia.	Nie analizowano zagrożeń dla płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym.
9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	U Nieznane zagrożenia.	Nie analizowano zagrożeń dla płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym.
*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	U Nieznane zagrożenia.	Nie analizowano zagrożeń dla płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym.

1303 Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i>	<u>Zagrożenia istniejące:</u> X Brak zagrożeń i nacisków.	W trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń istniejących dla gatunku.
	<u>Zagrożenia potencjalne:</u> G05.04 Wandalizm	Celowe bądź nieumyślne niszczenie sztolni stanowiących zimowiska gatunku może powodować zmiany w mikroklimacie obiektu na niekorzystne dla gatunku. Ponadto brak odpowiedniego zabezpieczenia obiektu przed penetracją przez ludzi będzie narażać osobniki gatunku na niepokojenie w trakcie hibernacji.
1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> 1323 Nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i> 1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<u>Zagrożenia istniejące:</u> E03 Odpady, ścieki G05.04 Wandalizm	Penetracja obiektów przez ludzi jest powodem niepokojenia nietoperzy w trakcie hibernacji. Skutkuje także powstawaniem nielegalnych składowisk odpadów oraz niszczeniem tych obiektów (Sztolnia Helena I, Sztolnia przy Purpurowym Jeziorku, Sztolnia w Antonówce).
	<u>Zagrożenia potencjalne:</u> X Brak zagrożeń i nacisków.	W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych dla gatunków.
1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	<u>Zagrożenia istniejące:</u> J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska I01 Obce gatunki inwazyjne	Umacnianie i regulacja brzegów rzek i potoków, w tym budowa kamiennych pionowych umocnień brzegów (np. rzeka Bystra w m. Pisarzowice) wraz z usuwaniem roślinności brzegowej, spowodowało zarówno zmniejszenie, jak i utratę potencjalnych schronień oraz zubożenie żerowisk gatunku. W trakcie badań stwierdzono występowanie norki amerykańskiej (na 6 badanych stanowiskach, co stanowi 20% ogólnej liczby badanych stanowisk), co oznacza, że obszar jest zasiedlony przez ten gatunek. Norka amerykańska konkuruje z wydrą o te same siedliska, a ich nisze pokarmowe pokrywają się (zagrożenie praktycznie niemożliwe do wyeliminowania z uwagi na biologię i ekspansywność gatunku).
	H01 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych	Zanieczyszczenia wód powierzchniowych, m. in. na skutek odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do cieków, powoduje pogorszenie jakości wody i zmniejszenie bazy pokarmowej wydry.
	<u>Zagrożenia potencjalne:</u> J03.02.01 Zmniejszenie migracji / bariery dla migracji	Zbyt małe przepusty pod drogami mogą powodować istotną barierę ograniczającą migrację zarówno samej wydry, jak i innych wodnych gatunków stanowiących bazę pokarmową wydry.

<p>1163 Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i></p>	<p><u>Zagrożenia istniejące:</u> J03.02.01 Zmniejszenie migracji/bariery dla migracji KO3 Międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt H01 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych</p> <p><u>Zagrożenia potencjalne:</u> J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód ogólnie</p>	<p>Istniejące obiekty piętrzące, które nie posiadają przepławek, uniemożliwiają migrację gatunku.</p> <p>Zarybianie gatunkami stanowiącymi naturalną konkurencję dla głowacza obniża ich sukces rozrodczy.</p> <p>Wprowadzanie zanieczyszczeń do Bobru wpływa na jakość wody.</p> <p>Zmiany w korycie rzeki, np. w wyniku realizacji inwestycji przeciwpowodziowych lub małych elektrowni wodnych, mogą skutkować zmianą właściwości fizykochemicznych wody, np. powodować wzrost ilości zawiesiny lub temperatury, co będzie niekorzystne dla gatunku.</p>
<p>6177 Modraszek telejus <i>Maculinea (Phengaris) teleius</i></p> <p>1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i></p> <p>6179 Modraszek nausitous <i>Maculinea (Phengaris) nausithous</i></p>	<p><u>Zagrożenia istniejące:</u> A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja A03.03 Zaniechanie / brak koszenia A04.03 Zrzucenie pasterstwa, brak wypasu K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) I01 Obce gatunki inwazyjne</p> <p><u>Zagrożenia potencjalne:</u> E01 Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkałe J03.02 Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk B01 Zalesianie terenów otwartych F03.02.01 Kolekcjonowanie</p>	<p>Na części płatów intensywne koszenie (kilkukrotnie w ciągu roku i zbyt niskie) skutkuje brakiem dostępności do rośliny żywicielskiej.</p> <p>Brak regularnego koszenia części płatów prowadzi do sukcesji wtórnej (zarastanie krzewami i bylinami) oraz umożliwia wkraczanie roślin inwazyjnych (głównie nawłoci <i>Solidago spp.</i>) – następuje przekształcenie siedliska gatunku.</p> <p>Brak użytkowania może skutkować sukcesją wtórną. Ponadto, z uwagi na niski potencjał gospodarczy łąk stanowiących siedlisko gatunków, potencjalnie możliwe jest ich zalesienie oraz przeznaczanie pod zabudowę. Działanie takie, nawet w przypadku, gdy nie obejmie całego płatów siedliska, skutkować może fragmentacją siedliska i ograniczeniem jego funkcji jako siedliska gatunków.</p> <p>Potencjalnie osobniki gatunków mogą być pozyskiwane w celach kolekcjonerskich.</p>
<p>*6110 Skąły wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską (<i>Alyss-</i></p>	<p>Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).</p>	

<i>Sedion)</i>	
6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Nie dotyczy (siedlisko występuje w stopniu niereprezentatywnym).
*1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma</i> <i>eremita</i> (<i>Osmoderma</i> <i>barnabita</i>)	Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).
1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Nie dotyczy (gatunek występuje w stopniu niereprezentatywnym).
1318 Nocek łydkowłosy <i>Myotis</i> <i>dasychneme</i>	Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).

Cele działań ochronnych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>)	Zachowanie przedmiotu ochrony we właściwym stanie ochrony (FV).
2	6130 Murawy galmanowe <i>Violetalia calaminariae</i>	Zachowanie części płatów siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Poprawa stanu zachowania części płatów siedliska do stanu co najmniej U1 w zakresie wskaźnika występowanie krzewów i podrostu drzew oraz parametru perspektyw ochrony. Uzupełnienie stanu wiedzy dla części płatów siedliska, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
3	6230 Górskie i nizinne murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
4	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Zachowanie płatów siedliska w stanie nie pogorszonym (co najmniej U1).
5	6510 Nizinne i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Zachowanie części płatów siedliska w nie pogorszonym stanie ochrony (co najmniej U1). Poprawa struktury i funkcji części płatów siedliska do stanu co najmniej niezadowolającego (U1) w zakresie wskaźnika ekspansja krzewów i podrost drzew.
6	6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>)	Zachowanie części płatów siedliska w stanie nie pogorszonym (co najmniej U1). Poprawa struktury i funkcji części płatów siedliska do stanu co najmniej niezadowolającego (U1) w zakresie wskaźnika ekspansja krzewów i podrost drzew.
7	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Zachowanie części płatów siedliska w stanie nie pogorszonym (co najmniej U1). Poprawa stanu zachowania części płatów siedliska do stanu co najmniej U1 w zakresie takich wskaźników jak występowanie krzewów i podrostu drzew oraz melioracje odwadniające. Uzupełnienie stanu wiedzy dla części płatów siedliska, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
8	8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.

9	8230 Pionierskie murawy na skałach krzemianowych (<i>Arabidopsidion thalianae</i>)	Zachowanie płatów siedliska w stanie niepogorszonym (co najmniej U1). Uzupełnienie stanu wiedzy dla części płatów siedliska, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
10	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	Zachowanie części płatów siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Poprawa stanu zachowania części płatów siedliska do stanu co najmniej U1 w zakresie wskaźnika martwe drewno (łącznie zasoby). Uzupełnienie stanu wiedzy dla części płatów siedliska, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
11	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym (co najmniej U1).
12	*9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
13	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
14	*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe)	Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
15	1303 Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i>	Zachowanie przedmiotu ochrony we właściwym stanie ochrony (FV). Utrzymanie zimowiska gatunku.
16	1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Zachowanie przedmiotu ochrony we właściwym stanie ochrony (FV). Zachowanie zimowiska gatunku.
17	1323 Nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i>	Zachowanie przedmiotu ochrony we właściwym stanie ochrony (FV). Zachowanie zimowiska gatunku.
18	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Zachowanie przedmiotu ochrony we właściwym stanie ochrony (FV). Zachowanie zimowiska gatunku.
19	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Utrzymanie siedliska w stanie niepogorszonym (co najmniej U1).
20	1163 Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	Zachowanie przedmiotu ochrony w stanie niepogorszonym (co najmniej U1) .
21	6177 Modraszek telejus <i>Maculinea (Phengaris) teleius</i>	Zachowanie przedmiotu ochrony we właściwym stanie ochrony (FV).

22	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Zachowanie stanowisk gatunku.
23	6179 Modraszek nausitous <i>Maculinea (Phengaris) nausithous</i>	Zachowanie przedmiotu ochrony we właściwym stanie ochrony (FV).
24	*6110 Skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską (<i>Alyso-Sedion</i>)	Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).
25	6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Nie dotyczy (siedlisko występuje w stopniu niereprezentatywnym).
26	*1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita (Osmoderma barnabita)</i>	Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).
27	1096 Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Nie dotyczy (gatunek występuje w stopniu niereprezentatywnym).
28	1318 Nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>	Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony).

Załącznik nr 3 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
we Wrocławiu z dnia

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Przedmiot ochrony	Działanie ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
<i>Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>			
6130 Murawy galmanowe <i>Violetalia calaminariae</i>	Działania obligatoryjne		
	Zachowanie siedliska w obszarze. Ekstensywne użytkowanie kośne , kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych.	Płaty siedliska zlokalizowane w granicach obszaru w obrębach Miedzianka i Ciechanowice	Właściciele lub posiadacze obszaru
	Działania fakultatywne		
	Jednorazowe usunięcie podrostu drzew i krzewów w terminie 6 lat od daty ustanowienia planu zadań ochronnych (zwanego dalej „PZO”). Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego 6130 w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (zwanego dalej „PROW”).	Płaty siedliska zlokalizowane w granicach obszaru w obrębach Miedzianka i Ciechanowice	Właściciele lub posiadacze obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości
6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Mechaniczne usuwanie gatunków inwazyjnych w obrębie siedliska podczas wykonywania prac utrzymaniowych.	Cała powierzchnia siedliska 6430 w obszarze – obręb Marciszów, dz. nr 82	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (zwany dalej „RZGW”)

6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>) 6177 Modraszek telejus <i>Maculinea (Phengaris) teleius</i> 6179 Modraszek nausitous <i>Maculinea (Phengaris) nausithous</i> 1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Działania obligatoryjne		
	Zachowanie siedliska przyrodniczego i siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony, położonych na trwałych użytkach zielonych.	Płaty siedliska zlokalizowane w granicach obszaru w obrębach: Rędziny, Pisarzowice, Czarnów, Leszczyniec, Marciszów, Szarocin, Raszów, Wieściszowice, Ciechanowice, Miedzianka, Mniszków, Ogorzelec, Janowice Wielkie	Właściciele lub posiadacze obszaru
	Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych.		
Działania fakultatywne			
	Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego 6510 lub 6520 w ramach obowiązującego PROW.	Płaty siedliska zlokalizowane w granicach obszaru w obrębach: Rędziny, Pisarzowice, Czarnów, Leszczyniec, Marciszów, Szarocin, Raszów, Wieściszowice, Ciechanowice, Miedzianka, Mniszków, Ogorzelec, Janowice Wielkie	Właściciele lub posiadacze obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Działania obligatoryjne		
	Zachowanie siedliska w obszarze. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych.	Płaty siedliska zlokalizowane w granicach obszaru w obrębach: Rędziny, Mniszków, Czarnów	Właściciele lub posiadacze obszaru
	Działania fakultatywne		
	Jednorazowe usunięcie podrostu drzew i krzewów w terminie do 6 lat od daty ustanowienia PZO, a następnie koszenie powierzchni nie rzadziej niż raz na 2-3 lata.	Płaty siedliska zlokalizowane w granicach obszaru w obrębach: Rędziny, Mniszków, Czarnów	Właściciele lub posiadacze obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości
	Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu, ukierunkowanego na ochronę siedliska		

	przyrodniczego 7230 w ramach obowiązującego PROW.		
	Likwidacja rowów powodujących nadmierne osuszanie terenu.	Dz. 126/2 obręb Rędziny	
8230 Pionierskie murawy na skałach krzemianowych (<i>Arabidopsidion thalianae</i>)	Usuwanie skutków sukcesji wtórnej poprzez eliminację podrostu drzew i krzewów.	Dz. 98 obręb Pisarzowice Leśnictwo Czernów 13-12-1-04-90	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, Nadleśnictwo Kamienna Góra
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	Każdorazowo podczas wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych i rębnych na powierzchniach leśnych z siedliskiem przyrodniczym pozostawiać drzewa martwe i zamierające z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Zwiększenie zróżnicowania struktury pionowej i przestrzennej drzewostanu poprzez planowanie cięć rębnych przy zastosowaniu rębni z długimi i bardzo długimi okresami odnowienia i długimi okresami nawrotu cięć.	Płaty siedliska zlokalizowane w leśnictwie Janowice (13-25-2-09-55, 13-25-2-09-54, 13-25-2-09-60)	Nadleśnictwo Śnieżka
9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	Każdorazowo podczas wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych i rębnych na powierzchniach leśnych z siedliskiem przyrodniczym pozostawiać drzewa martwe i zamierające z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Zwiększenie zróżnicowania struktury pionowej i przestrzennej drzewostanu poprzez planowanie cięć rębnych przy zastosowaniu rębni z długimi i bardzo długimi okresami odnowienia i długimi okresami nawrotu cięć.	Płaty siedliska zlokalizowane w leśnictwie Wieściszowice (13-12-1-03-54-f-00) Płaty siedliska zlokalizowane w leśnictwach Marciszów, Wieściszowice (13-12-1-02, 13-12-1-03)	Nadleśnictwo Kamienna Góra

<p>1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> 1323 Nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteinii</i> 1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i></p>	<p>Uprzątnięcie odpadów w obrębie zimowiska – w trakcie obowiązywania PZO. Zabezpieczenie obiektów przed penetracją przez ludzi poprzez zamontowanie krat na wejściach do sztolni stanowiących zimowiska gatunku – w trakcie obowiązywania PZO</p>	<p>Sztolnia Helena I, Sztolnia przy Purpurowym Jeziorku, Sztolnia w Antonówce</p>	<p>Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, Nadleśnictwo Kamienna Góra</p>
<p>1355 Wydra <i>Lutra lutra</i></p>	<p>Poprawa gospodarki wodno-ściekowej: zmniejszenie zanieczyszczenia ściekami komunalnymi i ze źródeł rozproszonych poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminach. Wsparcie instytucjonalne dla lokalnych samorządów przy pozyskiwaniu środków na inwestycje w tym zakresie.</p>	<p>Wybrane ciek w granicach obszaru Natura 2000: rzeka Bóbr, rzeka Świdnik, potok Mienica</p>	<p>Wójt Gminy Marciszów, Wójt Gminy Janowice Wielkie, Wójt Gminy Kamienna Góra, organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
	<p>Ograniczenie wycinki nadbrzeżnych zadrzewień oraz prac regulacyjnych w obrębie koryta rzeki wpływających na stan zachowania siedliska gatunku (niszczenie brzegów, modyfikacja i umacnianie brzegów itp.) do miejsc gdzie jest to faktycznie niezbędne, podyktowane względami bezpieczeństwa. Ewentualne działania przeanalizować pod kątem wpływu na gatunek.</p>	<p>Wybrane ciek w granicach obszaru Natura 2000: rzeka Bóbr, rzeka Świdnik, potok Mienica, rzeka Bystra</p>	<p>RZGW, Wójt Gminy Marciszów, Wójt Gminy Janowice Wielkie, Wójt Gminy Kamienna Góra, organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
<p>1163 Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i></p>	<p>Likwidacja barier w migracji przy przebudowie, rozbudowie lub modernizacji istniejących obiektów piętrzących.</p>	<p>Rzeka Bóbr w granicach obszaru Natura 2000</p>	<p>RZGW, Wójt Gminy Janowice Wielkie, Wójt Gminy Marciszów, organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
	<p>Poprawa gospodarki wodno-ściekowej: zmniejszenie zanieczyszczenia ściekami komunalnymi i ze źródeł rozproszonych poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Marciszów. Wsparcie instytucjonalne dla samorządu przy pozyskiwaniu środków na inwestycje w tym zakresie</p>		<p>Wójt Gminy Marciszów, organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000</p>

	Ograniczenie wpływu gatunków stanowiących konkurencję dla głowacza poprzez konsultowanie liczby i gatunków planowanych do zarybienia z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000		Polski Związek Wędkarski, organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych			
3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>)	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zwanego dalej „PMS” (raz na 5 lat).	Stanowisko w rzece Bóbr w granicach obszaru Natura 2000	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
6130 Murawy galmanowe <i>Violetalia calaminariae</i>	Monitoring realizacji działań ochronnych w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO.	Płaty siedliska zlokalizowane w granicach obszaru w obrębach: Miedzianka i Ciechanowice	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylian alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Monitoring realizacji działań ochronnych w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO.	Dz. nr 82 obręb Marciszów	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMS (raz na 5 lat).		
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i>	Monitoring realizacji działań ochronnych w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO.	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMS (raz na 5 lat).		
6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>)	Monitoring realizacji działań ochronnych w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO.	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMS (raz na 5 lat).		

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Monitoring realizacji działań ochronnych w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO.	Płaty siedliska zlokalizowane w granicach obszaru w obrębach: Rędziny, Mniszków, Czarnów	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMS (raz na 5 lat).		
8230 Pionierskie murawy na skałach krzemianowych (<i>Arabidopsision thalianae</i>)	Monitoring realizacji działań ochronnych w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO.	Dz. 98 obręb Pisarzowice leśnictwo Czernów 13-12-1-04-90	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMS (raz na 5 lat).	Wszystkie płaty siedliska w obszarze, tj.: dz. 93 i 98 obręb Pisarzowice dz. 391/6 i 391/9 obręb Raszów leśnictwo Czernów 13-12-1-04-90	
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	Ocena realizacji działań ochronnych między 6 a 9 rokiem obowiązywania PZO.	Nadleśnictwo Śnieżka Płaty siedliska zlokalizowane w leśnictwie Janowice (13-25-2-09-55, 13-25-2-09-54, 13-25-2-09-60)	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMS jednokrotnie między 6 a 9 rokiem obowiązywania PZO.	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	Ocena realizacji działań ochronnych oraz ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMS jednokrotnie między 6 a 9 rokiem obowiązywania PZO.	Nadleśnictwo Kamienna Góra Płaty siedliska zlokalizowane w leśnictwie Wieściszowice (13-12-1-03-54-f-00) Płaty siedliska zlokalizowane w leśnictwach Marciszów, Wieściszowice (13-12-1-02, 13-12-1-03)	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

1303 Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> 1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> 1323 Nocek <i>Bechsteina Myotis bechsteinii</i> 1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Monitoring liczebności nietoperzy zimujących w sztolni. Zimowe liczenia nietoperzy w sztolni – trzykrotnie w ciągu obowiązywania PZO w odstępach 2-3 letnich. Monitoring stanu zimowiska i jego otoczenia. Podczas kontroli należy sprawdzić zabezpieczenia obiektów i drożność wlotów dla nietoperzy – trzykrotnie w ciągu obowiązywania PZO w odstępach 2-3 letnich wraz z monitoringiem liczebności.	Sztolnia Helena I, Sztolnie w Kolorowych Jeziorkach, Sztolnia nad Potokiem, Sztolnia w Antonówce	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Ocena realizacji działań ochronnych oraz ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMS – jednokrotnie pomiędzy 6 a 9 rokiem obowiązywania PZO.	Wybrane ciek w granicach obszaru Natura 2000: rzeka Bóbr, rzeka Świdnik, potok Mienica, rzeka Bystra	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
1163 Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	Ocena stanu zachowania siedliska gatunku według parametrów opracowanych w ramach PMS w 9 roku obowiązywania PZO.	Rzeka Bóbr w granicach obszaru Natura 2000	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
6177 Modraszek telejus <i>Maculinea (Phengaris) teleius</i> 1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> 6179 Modraszek nausitous <i>Maculinea (Phengaris) nausithous</i>	Monitoring realizacji działań ochronnych w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO. Ocena stanu zachowania gatunków według parametrów opracowanych w ramach PMS (raz na 5 lat).	Wszystkie stanowiska gatunków w obszarze Natura 2000	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony			
6130 Murawy galmanowe <i>Violetalia calaminariae</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu i stanie zachowania przedmiotu ochrony. Określenie stanu ochrony zgodnie z metodyką PMS, zagrożeń	Płaty siedliska zlokalizowane w granicach obszaru w obrębach Miedzianka i Ciechanowice	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

	istniejących i potencjalnych oraz działań ochronnych. Realizacja w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.		
*6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> - płaty bogate florystycznie)	Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu i stanie zachowania przedmiotu ochrony. Określenie stanu ochrony zgodnie z metodyką PMŚ, zagrożeń istniejących i potencjalnych oraz działań ochronnych. Realizacja w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Płaty siedliska zlokalizowane w granicach obszaru w obrębach: Pisarzowice, Leszczyniec, Ogorzelec, Rędziny	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o stanie zachowania przedmiotu ochrony. Określenie stanu ochrony zgodnie z metodyką PMŚ, zagrożeń istniejących i potencjalnych oraz działań ochronnych. Realizacja w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Płaty siedliska zlokalizowane w granicach obszaru w obrębach: Pisarzowice, Wieściszowice, Janowice Wielkie, Rędziny, Raszów, Kamienna Góra, Marciszów, Czarnów	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
*9180 Jaworzyny i lasy klonowo – lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	Uzupełnienie stanu wiedzy o stanie zachowania przedmiotu ochrony. Określenie stanu ochrony zgodnie z metodyką PMŚ, zagrożeń istniejących i potencjalnych oraz działań ochronnych. Realizacja w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Płaty siedliska zlokalizowane w leśnictwach Szarocin, Czernów i Marciszów Nadleśnictwa Kamienna Góra (13-12-1-05, 13-12-1-04, 13-12-1-02).	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
	Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu przedmiotu ochrony. Określenie stanu ochrony zgodnie z metodyką PMŚ, zagrożeń istniejących i potencjalnych oraz działań ochronnych. Realizacja w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Pozostałe tereny leśne w granicach obszaru Natura 2000	
9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu, lokalizacji i stanie zachowania przedmiotu ochrony. Określenie stanu ochrony zgodnie z metodyką PMŚ, zagrożeń istniejących i potencjalnych oraz działań ochronnych. Realizacja w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Tereny leśne w granicach obszaru Natura 2000.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

<p>*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe</p>	<p>Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu i stanie zachowania przedmiotu ochrony. Określenie stanu ochrony zgodnie z metodyką PMS, zagrożeń istniejących i potencjalnych oraz działań ochronnych. Realizacja w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	<p>Płaty siedliska zlokalizowane w granicach obszaru w obrębach : Janowice Wielkie, Wieściszowice, Marciszów, Debrznik, Raszów, Kamienna Góra, Leszczyniec, Pisarzowice. Nadleśnictwo Śnieżka 13-25-2-09 leśnictwo Janowice 13-25-2-13 leśnictwo Bukowa Nadleśnictwo Kamienna Góra 13-12-1-02 leśnictwo Marciszów 13-12-1-03 leśnictwo Wieściszowice</p>	<p>Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
---	--	---	---

PROJEKT

Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia..... zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronny dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011 zostało ustanowione przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniu 11 lipca 2014 r. i ukazało się w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego w dniu 15 lipca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 3245). Powodem zmiany ww. zarządzenia są uchybienia wskazane w trybie kontroli aktów prawa miejscowego przez Ministra Środowiska, przesłane pismem znak DP-074-1394325/14/MP z dnia 15 grudnia 2014 r., uzasadniające zmianę we własnym zakresie, zmiany wynikające z ponownej analizy zapisów ww. zarządzenia oraz uwaga Ministra zawarta w pismach dotyczących zarządzeń w sprawie planu zadań ochronnych dla innych obszarów Natura 2000. Uwzględniono także wyniki ekspertyzy dotyczącej uzupełnienia stanu wiedzy na temat wydry, co stanowiło wypełnienie zapisów *zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 11 lipca 2014 w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011*.

W ww. piśmie Ministra Środowiska wskazano, iż w załączniku nr 4 Cele działań ochronnych (obecnie załącznik nr 2) dla siedlisk: 6130 - murawy galmanowe *Violetalia calaminariae*, 7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9110 - kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) i 8230 - pionierskie murawy na skałach krzemianowych (*Arabidopsidion thalianae*), wymienione cele są nieprecyzyjne i niemierzalne.

W związku z powyższym ponownie przeanalizowano, przereferowano i doprecyzowano cele działań ochronnych dla wszystkich siedlisk i gatunków.

Ponadto, uwaga Ministra Środowiska wskazywała na konieczność przereferowania opisu zagrożeń (załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia) oraz celów działań ochronnych (załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia) w przypadku niewystępowania przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 lub jego niskiej reprezentatywności (nadanie kategorii D). W związku z powyższym dla siedliska: *6110 - skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską (*Alyso-Sedion*), oraz gatunków: 1084 – pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (*Osmoderma barnabita*), 1318 – nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*, 1096 – minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, opis zagrożeń/cel działań ochronnych zmieniono z „*Nie analizowano zagrożeń dla siedliska/gatunku,*

ponieważ w trakcie prac terenowych nie potwierdzono występowania siedliska/gatunku w obszarze i nie ma perspektyw na jego występowanie w przyszłości - planowana aktualizacja SDF i usunięcie siedliska/gatunku z listy przedmiotów ochrony” na „Nie dotyczy (brak przedmiotu ochrony)”. Natomiast dla siedliska 6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) opis zagrożeń oraz celów działań ochronnych zmieniono z „Nie analizowano zagrożeń/celów dla siedliska z powodu planowanej aktualizacji Standardowego Formularza Danych w zakresie nadania siedlisku oceny D – nieznacząca” na: „Nie dotyczy (siedlisko występuje w stopniu niereprezentatywnym)”.

Ponadto zgodnie ze wskazaniem Ministra Środowiska zawartymi w innych pismach dotyczących planów zadań ochronnych w zakresie wyznaczania podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań i obszarów ich wdrażania (obecnie załącznik nr 3), stwierdzono konieczność zmiany zapisów w części dotyczącej podmiotów odpowiedzialnych za uprzątnięcie odpadów w obrębie zimowiska oraz za zabezpieczenie obiektów przed penetracją przez ludzi poprzez zamontowanie krat na wejściach do sztolni stanowiących zimowiska gatunków nietoperzy. Zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska nakładanie obowiązków na podmioty publiczne winno mieścić się w granicach ich ustawowych kompetencji. Wynika to z treści art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, stanowiącego upoważnienie ustawowe do ustanowienia planu zadań ochronnych, który nie przewiduje możliwości przyznawania nowych uprawnień organom i instytucjom. W związku z powyższym usunięto Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych z podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie przedmiotowych działań dla mopka *Barbastella barbastellus*, nocka Bechsteina *Myotis bechsteinii* oraz nocka dużego *Myotis myotis* (pozostawiono organ sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 oraz Nadleśnictwo Kamienna Góra – w odniesieniu do terenów znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych).

W odniesieniu do wydry, zgodnie z zaleceniami zawartymi w ekspertyzie sformułowano zagrożenia, cele działań ochronnych oraz działania ochronne, które pozwolą na zachowanie gatunku w stanie niepogorszonym (U1) oraz monitoring stanu zachowania.

Jednocześnie po analizie całego zarządzenia postanowiono zmienić lub uzupełnić inne zapisy w zarządzeniu w następujący sposób:

1. W załączniku nr 3 *Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń* dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony (obecnie załącznik nr 1) - dla przedmiotów ochrony: 6130, 7230, 8230, 9110, 9130 uzupełniono opis zagrożenia o zapis: „W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych dla siedliska”, a w przypadku przedmiotów ochrony 1308, 1323, 1324: „W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych dla gatunków”.

2. W załączniku nr 5 *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania* (obecnie załącznik nr 3) - dla siedlisk 6510 i 6520 w działaniach obligacyjnych w wyniku omyłki pisarskiej pominięty został trzeci rodzaj użytkowania tj. użytkowanie pastwiskowe, a w przypadku siedliska 6130 – użytkowanie kośne. Działanie obligacyjne otrzymuje brzmienie: „Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych”, co dopuszcza możliwość trzech rodzajów użytkowania rolniczego.
3. W załączniku nr 5 *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania* (obecnie załącznik nr 3) – dla siedlisk 6130 i 7230 oraz gatunków 1308, 1323, 1324 wskazano termin wykonania działań polegających na usunięciu podrostu drzew i krzewów (siedliska) oraz uprzątnięcia odpadów i zamontowania krat na wejściach do sztolni stanowiących zimowiska gatunków 1308, 1323, 1324. Ponadto w ramach działań fakultatywnych dla siedlisk 6130 i 7230 dodano możliwość użytkowania zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu ukierunkowanego na ochronę tych siedlisk w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.
4. W załączniku nr 5 *Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania* w części *Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych* (obecnie załącznik nr 3) - w przypadku siedlisk 9110 - kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) i 9130 - żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion*) zmieniono zapisy dotyczące monitoringu przedmiotu ochrony oraz realizacji działań ochronnych, tj. zapis: „Monitoring realizacji działań ochronnych oraz ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ w 9 roku obowiązywania PZO. Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ (raz na 5 lat)” zmieniono na: „Ocena realizacji działań ochronnych oraz ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ jednokrotnie między 6 a 9 rokiem obowiązywania PZO.” Powyższe wynika z faktu, iż zdecydowana większość płatów siedlisk leśnych zlokalizowana jest na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe, dla których obowiązują 10-letnie Plany Urządzenia Lasu, które określają sposób gospodarowania w poszczególnych wydzieleniach, w tym w wydzieleniach, w obrębie których występują siedliska przyrodnicze. Plany te podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, która obejmuje m.in. uzyskanie opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska w zakresie wpływu planowanych działań na siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. W związku z powyższym oraz z uwagi na fakt, iż zmiany w siedliskach leśnych zachodzą powoli, zgodnie z planową gospodarką leśną, która dodatkowo weryfikowana jest

pod kątem jej wpływu na środowisko przyrodnicze - jednokrotna ocena w trakcie obowiązywania pzo jest wystarczająca, aby zweryfikować realizację pzo w odniesieniu do siedlisk leśnych oraz zaobserwować ewentualne zmiany zachodzące w siedlisku.

5. Dokonano zmiany częstotliwości prowadzenia monitoringu liczebności nietoperzy zimujących w sztolniach oraz monitoringu stanu zimowiska i jego otoczenia z „corocznie” na - „trzykrotnie w ciągu obowiązywania PZO w odstępach 2-3 letnich wraz z monitoringiem liczebności”. Ustalona częstotliwość monitoringu, tj. trzykrotnie w ciągu obowiązywania PZO w odstępach 2 – 3 letnich wskazuje maksymalną liczbę badań oraz minimalny i maksymalny odstęp czasowy pomiędzy poszczególnymi badaniami. Wynika to z faktu, iż nietoperze od kilkunastu lat objęte są badaniami w ramach zimowego monitoringu nietoperzy, prowadzonego niezależnie przez różne instytucje naukowe i organizacje pozarządowe. Corocznie, w tym samym terminie (15.01-20.02) kontrolowana jest większość ważniejszych zimowisk nietoperzy na terenie Dolnego Śląska. Koncepcja monitoringu nietoperzy w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (zwany dalej PMS) w zakresie zimowisk opiera się na corocznej kontroli liczebności nietoperzy w wytypowanych schronieniach oraz określaniu dostępności tych schronień, ich zabezpieczenia przed niepokojeniem oraz kontroli warunków mikroklimatycznych panujących w tych zimowiskach. Te same wskaźniki będą oceniane w ramach monitoringu przedmiotu ochrony w trakcie obowiązywania pzo, jednakże w celu zbadania stanu zachowania populacji w obszarze i zaobserwowania trendu ewentualnych zmian (liczebności, stanu zachowania zimowiska) nie jest konieczne prowadzenie tego monitoringu corocznie. Należy przy tym zauważyć, że tut. organ będzie również pozyskiwał dane w tym zakresie z PMS oraz od jednostek naukowych i organizacji pozarządowych.
6. Doprecyzowano zapisy dotyczące działań ochronnych dla głowacza białopłetwego *Cottus gobio*, tj. zapis *Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do Bobru poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej w Gminie Marciszów* zastąpiono zapisem: *Poprawa gospodarki wodno-ściekowej: zmniejszenie zanieczyszczenia ściekami komunalnymi i ze źródeł rozproszonych poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie Marciszów. Wsparcie instytucjonalne dla samorządu przy pozyskiwaniu środków na inwestycje w tym zakresie.*

Ustanowienie zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronny dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011 poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 22 września 2015 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu wojewódzkim ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 16 września 2015 r. o zamiarze przystąpienia do opracowania projektów zmian

zarządzeń w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla 42 obszarów Natura 2000 w województwie dolnośląskim, w tym dla przedmiotowego Obszaru. Obwieszczenie zostało również przekazane w celu jego upublicznienia, m.in. do Urzędu Gminy w Janowicach Wielkich, Urzędu Miasta Kamienna Góra, gdzie było wywieszane w okresie od 23 września do 14 października 2015 r., Urzędu Gminy w Kamiennej Górze, gdzie zostało wywieszane w okresie od 22 września do 13 października 2015 r., Urzędu Gminy w Marciszowie, gdzie zostało wywieszane w okresie od dnia 18 września do 12 października 2015 r., Starostwa Powiatowego w Kamiennej Górze, gdzie zostało wywieszane w okresie od 23 września do 14 października 2015 r. oraz do Starostwa Powiatowego w Jeleniej Górze, gdzie zostało wywieszane w okresie od 22 września do 19 października 2015 r.

Projekt zarządzenia został także przesłany do zaopiniowania do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ), a także do członków Zespołu Lokalnej Współpracy, utworzonego w trakcie prac nad planem zadań ochronnych.

Obwieszczeniem z dnia ... 2016 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353) zawiadomił o przystąpieniu do opracowania projektów zmian planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011 oraz o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy i o możliwości składania uwag i wniosków. Obwieszczenie zostało zamieszczone w serwisie internetowym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach ... 2016 r., a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (dodatku dolnośląskim Gazety Wyborczej) w dniu ... 2016 r. Obwieszczenie zostało także przekazane w celu jego upublicznienia do:

- Gminy Marciszów, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach ...
- Gminy Kowary, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach ...
- Gminy Janowice Wielkie, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach ...
- Gminy Kamienna Góra, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach ...
- Miasta Kamienna Góra, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach ...
- Starostwa Powiatowego w Kamiennej Górze, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach ...
- Starostwa Powiatowego w Jeleniej Górze, gdzie wisiało na tablicy ogłoszeń w dniach

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 ze zm.) uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu ... 2016 r.